

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia 28 czerwca 2017 r.

BADK/DPK-133-26/17 MK
P9-15/17

Nr: 28649/4	Data wpływu petycji 8 maja 2017 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 14 czerwca 2017 r.

WOLNOŚCI I PRAWA POLITYCZNE

TEMAT

ZMIANA USTAWY O PETYCJACH

WNOSZĄCY PETYCJĘ: petycja indywidualna

Andrzej Halicki.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z 11 lipca 2014 r. o petycjach.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJĘ:

Autor petycji, zauważa potrzebę wprowadzenia zmiany w sposobie postępowania organów i instytucji w sprawach dotyczących petycji, w tym zobowiązania podmiotów rozpatrujących petycje do zamieszczania na stronie internetowej treści udzielonej odpowiedzi. W związku z tym proponuje przebudowę art. 8 ust. 2 ustawy oraz dodanie do art. 8 ust. 3 i nadanie im następującego brzmienia:

„Informacja, o której mowa w ust. 1 jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii i przewidywanego terminu załatwienia sprawy.” (art. 8 ust. 2);

„Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) odpowiedzi na petycję.” (art. 8 ust. 3)

Zdaniem autora petycji, z praktyki stosowania ustawy wynika, że podmioty rozpatrujące petycje informują o zakończeniu prac w sposób ogólnikowy, najczęściej podając jedynie datę rozstrzygnięcia (jako przykład załącza skany stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji).

Brak cyfrowego odwzorowania stanowiska organu lub instytucji uniemożliwia obywatelom (poza wnioskodawcą) zapoznanie się ze szczegółami udzielonej odpowiedzi. Zaproponowane zmiany dotyczą usunięcia „niesymetryczności” rozwiązania tj. umieszczeniu skanu petycji na stronie podmiotu rozpatrującego, a nieumieszczeniu skanu odpowiedzi na petycję – mają na celu zwiększenie transparentności procesu rozpatrywania petycji.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 63 stanowi, że każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922) w art. 1 stanowi, że każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych. Przetwarzanie danych osobowych może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą.

Przepisy ustawy stosuje się do: (art. 3)

– organów państwowych, organów samorządu terytorialnego oraz do państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych;

– podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne (z siedzibą albo miejscem zamieszkania na terytorium RP albo w państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium RP);

– osób fizycznych i osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych (z siedzibą albo miejscem zamieszkania na terytorium RP albo w państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium RP).

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1123) określa zasady składania i rozpatrywania petycji oraz sposób postępowania organów w sprawach dotyczących petycji.

Zgodnie z art. 2 petycję może złożyć: osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub grupa tych podmiotów. Petycja może być skierowana do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Petycja może być złożona w interesie: publicznym, podmiotu wnoszącego petycję, podmiotu trzeciego – za jego zgodą.

O tym, czy pismo spełnia warunki uznania go za petycję, decyduje treść żądania, a nie jego forma zewnętrzna (art. 3).

Przepisy art. 4 formułują wymagania co do sposobu składania petycji, może się to odbywać w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Petycja powinna zawierać następujące elementy: oznaczenie podmiotu wnoszącego, wskazanie miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu oraz adresu do korespondencji – w przypadku gdy wnoszącym jest grupa podmiotów, określenie adresata petycji i przedmiotu petycji.

Ustawa umożliwia podmiotowi wnoszącemu petycję, wyrażenie zgody na ujawnienie danych osobowych na stronie internetowej adresata petycji. Petycja składana w formie

pisemnej powinna być podpisana przez jej autora, a jeżeli podmiotem wnoszącym nie jest osoba fizyczna lub gdy petycję wnosi grupa podmiotów – przez osobę reprezentującą ten podmiot.

W myśl art. 8 ust. 1 podmiot rozpatrujący petycję jest zobligowany do zamieszczenia na stronie internetowej informacji zawierającej cyfrowe odwzorowanie petycji (skan petycji), datę jej złożenia oraz w przypadku wyrażenia zgody – imię i nazwisko autora albo nazwę podmiotu wnoszącego lub nazwę podmiotu, w którego interesie składana jest petycja. Informacja podlega niezwłocznej aktualizacji o dane dotyczące przebiegu postępowania, w tym w szczególności o zasięgniętych opiniach, przewidywanym terminie i sposobie załatwienia sprawy (art. 8 ust. 2).

Rozpatrujący petycję jest zobowiązany do zawiadomienia autora petycji o sposobie załatwienia sprawy wraz z uzasadnieniem. Sposób załatwienia sprawy nie może być jednak przedmiotem skargi. W przypadku petycji wielokrotnej¹ adresat petycji jest zobowiązany do ogłoszenia sposobu jej załatwienia na stronie internetowej. Ogłoszenie to zastępuje zawiadomienie określone w art. 13 ust. 1.

PRACE LEGISLACYJNE:

Brak.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W Sejmie VIII kadencji prowadzone były prace nad petycją (Nr BKSP-145-171/16) o tej samej treści, wniesioną 28 grudnia 2016 r. przez Adama Halickiego, w sprawie zmiany ustawy o petycjach.

Komisja do Spraw Petycji zapoznała się z opinią Biura Analiz Sejmowych, w której pozytywnie zaopiniowano postulat autora petycji dotyczący wprowadzenia obowiązku zamieszczania na stronie internetowej skanu odpowiedzi (rozstrzygnięcia) na petycję. Choć obowiązujący art. 8 ust. 2 nakazuje niezwłoczne aktualizowanie danych dotyczących przebiegu postępowania, w tym m.in. co do sposobu załatwienia petycji, to w praktyce podmioty rozpatrujące ograniczają się do ogólnikowej formuły „Odpowiedź na petycję została udzielona wnoszącemu w dniu...”.

Zdaniem BAS w obowiązujących przepisach zauważyć można pewną nielogiczność, z jednej bowiem strony ustawodawca zdecydował o obowiązku zamieszczania skanu wniosku petycyjnego, z drugiej pominął obowiązek zamieszczania skanu odpowiedzi na petycję. W tej sytuacji, obywatel może uzyskać informację o stanowisku organu w sprawie rozpatrzonej

¹ Jeżeli w ciągu miesiąca od otrzymania petycji przez podmiot właściwy do jej rozpatrzenia składane są dalsze petycje dotyczące tej samej sprawy, podmiot ten może zarządzić łączne rozpatrywanie petycji.

petycji, jedynie za pomocą wniosku skierowanego w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Komisja do Spraw Petycji 20 kwietnia 2017 r. rozpatrywała petycję, posłowie przeprowadzili dyskusję, w której podnieśli szereg wątpliwości. Ich zdaniem, w przypadku petycji wnoszonej w interesie konkretnej osoby, publikowanie skanu rozstrzygnięcia mogłoby naruszać dobra osobiste tej osoby, ze względu na możliwość występowania danych wrażliwych. Ponadto zwrócili uwagę na to, że z publikowaniem odpowiedzi na petycje rozpatrywane przez organy i inne instytucje, wiązałaby się konieczność kolegialnego uzgadniania treści tych odpowiedzi. Z kolei zbyt sformalizowanie procesu odpowiedzi mogłoby negatywnie wpłynąć na ich zawartość merytoryczną.

Posłowie podnieśli argument zbyt krótkiego okresu obowiązywania ustawy, potrzeby dalszego monitorowania funkcjonowania jej przepisów i powrócenia do problemu po upływie bieżącego roku.

Komisja do Spraw Petycji podjęła decyzję o nie uwzględnieniu żądania będącego przedmiotem petycji.

INFORMACJE DODATKOWE:

Warto podkreślić, że wynikający z art. 8 ust. 1 i 2 obowiązek publikacji na stronie internetowej skanu petycji oraz informacji o przebiegu postępowania nad petycją, znajduje zastosowanie **wyłącznie wobec podmiotów, które mają prawny obowiązek albo bez takiego obowiązku prowadzą strony internetowe lub gdy jednostki zewnętrzne prowadzą dla tych podmiotów strony internetowe.**

Wobec podmiotów, które nie mają prawnego obowiązku stosowania systemów teleinformatycznych i nie prowadzą strony internetowej art. 8 ust. 1 stanowiący o obowiązku publikacji skanu petycji – nie ma zastosowania.

W postępowaniu petycyjnym podmiot rozpatrujący petycję może zwracać się do innych podmiotów o wyrażenie opinii w sprawie jej przedmiotu. Zgodnie z ustawą o fakcie zasięgnięcia opinii podmiot powinien poinformować na stronie internetowej. Jak wynika z literatury przedmiotu **nie ma przeszkód, aby podmiot rozpatrujący petycję upublicznił treść zasięgniętej opinii**, o ile nie zawiera ona informacji niejawnych lub prawnie chronionych.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz